

Programy i działania w obszarze polityki senioralnej koordynowane przez Wojewodę Lubuskiego

Zielona Góra 15.06.2026 r.

„Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność”.

programowy dokument przyjęty 26 października 2018 r.
przez Radę Ministrów

Główne cele polityki społecznej wobec osób starszych to:

- ✓ Podnoszenie jakości życia,
- ✓ Umożliwienie pozostawania jak najdłużej samodzielnymi i aktywnymi,
- ✓ Zapewnienie bezpieczeństwa,
- ✓ Usprawnienie działań instytucji publicznych.

Program zakłada realizację szeregu działań wobec osób starszych służących osiągnięciu wskazanych celów.

Pełnomocnik Rządu do spraw Polityki Senioralnej

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 lutego 2026 r. (Dz.U. poz. 229) pełnomocnikiem został ustanowiony sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów - **Marzena Okła-Drewnowicz**

Do zadań Pełnomocnika należy m.in.:

1. monitorowanie realizacji polityki senioralnej państwa;
2. inicjowanie, wspieranie i promowanie rozwiązań na rzecz osób starszych;
3. opiniowanie projektów dokumentów rządowych mających znaczenie dla kształtowania polityki senioralnej państwa;
4. współpraca z organami administracji publicznej, a także innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania na rzecz osób starszych, oraz wspieranie ich działalności i inicjatyw;
5. identyfikowanie potrzeb osób starszych i barier wpływających na sytuację tych osób;
6. współpraca z podmiotami i organizacjami międzynarodowymi w zakresie polityki senioralnej.

Pełnomocnik Wojewody Lubuskiego do spraw Polityki Senioralnej

od lipca 2024 r. pełnomocnikiem Wojewody jest Grażyna Jelska

PODSTAWOWE ZADANIA

- Podejmowanie działań na rzecz integrowania podmiotów oraz organizacji działających na rzecz osób starszych na terenie województwa lubuskiego;
- Koordynowanie działań i tworzenie przestrzeni do kształtowania polityki senioralnej na szczeblu regionalnym;
- Współpraca z Zespołem Ekspertów ds. Polityki Senioralnej przy Wojewodzie Lubuskim;
- **Podejmowanie działań na rzecz rozwoju infrastruktury społecznej adresowanej do osób starszych (wdrażanie dedykowanych programów, promowanie lokalnych rozwiązań).**

Wsparcie kierowane do osób starszych – 2026

Programy Rządowe koordynowane przez WL	Programy w ramach Funduszu Solidarnościowego	Świadczenia opiekuńcze	Wsparcie w ramach systemu pomocy społecznej	Lokalne inicjatywy
▪ Program Senior+ 2015-2025 ▪ Opieka 75+ ▪ Korpus Wsparcia Seniorów ▪ Posiłek w szkole i w domu ▪ Program Rozwoju Rodzinnych Domów Pomocy (od 2022 r.) ▪ Karta Dużej Rodziny ▪ Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „AKTYWNI SENIORZY – ASY” 2026-2030	▪ „Opieka wytnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2026 • Centra opiekuńczo-mieszkalne • „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2026	▪ Zasiłki pielęgnacyjne dla osób 75+ ▪ Specjalny Zasiłek Opiekuńczy ▪ Zasiłek dla opiekuna	• Ośrodki wsparcia (samorządowe domy dziennego pobytu) • Poradnictwo specjalistyczne • Wsparcie finansowe • Usługi opiekuńcze, w tym usługi specjalistyczne świadczone w miejscu zamieszkania; • Usługi sąsiedzkie • Rodzinne Domy Pomocy • Domy Pomocy Społecznej • pobyt krótkoterminowy w DPS; • Mieszkanie wspomagane	• Uniwersytety III wieku • Rady seniorów działające przy jst • Lokalne karty seniora • Programy i działania prozdrowotne • Programy wspierające funkcjonowanie osób starszych w środowisku • Lubuski Tydzień Seniora

Program Senior+ realizowany w latach 2015 – 2025

GŁÓWNE CELE:

- zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym
- rozbudowa infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym (Dzienne Domy „Senior+” oraz Kluby „Senior+”)
- zwiększenie liczby miejsc w placówkach

W latach 2017-2025 **Wojewoda Lubuski pozyskał z budżetu państwa 23,3 mln zł** na utworzenie i dofinansowanie funkcjonowania placówek Senior+, z usług korzysta ponad 1,5 tys. seniorów.

Dom / Klub „Senior+” usługi

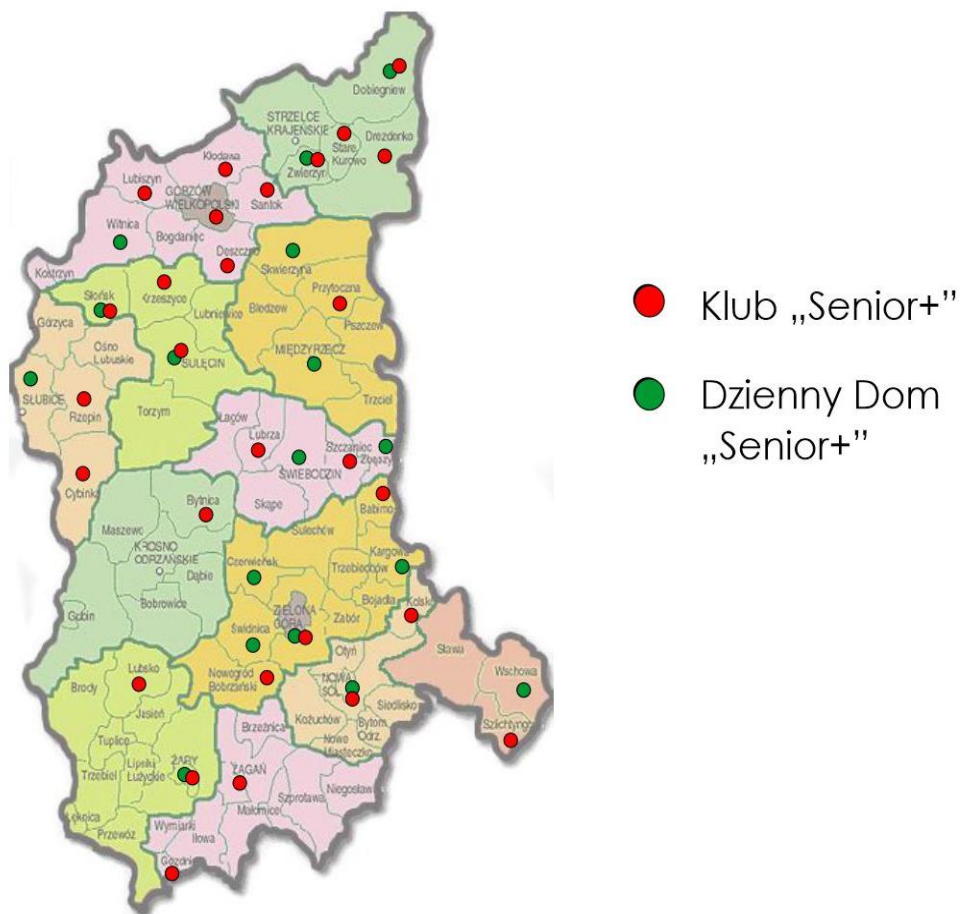
Dzienny Dom „Senior+”

- powinien zapewnić co najmniej 8-godzinną ofertę usług od poniedziałku do piątku (**40 godzin tygodniowo**);
- podstawowy zakres obejmuje usługi:
 - socjalne, w tym gorący posiłek,
 - edukacyjne,
 - kulturalno-oświatowe,
 - aktywności ruchowej lub kinezyterapii,
 - sportowo-rekreacyjne,
 - aktywizujące społecznie (w tym wolontariat międzypokoleniowy),
 - terapii zajęciowej.

Klub „Senior+”

- powinien zapewnić co najmniej **20 godzinną tygodniowo** ofertę usług;
- działalność polega na motywowaniu seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontarystycznych na rzecz innych;
- we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami może rozszerzyć ofertę na usługi świadczone poza swoją siedzibą.

Gminy, w których zostały utworzone Placówki „Senior+” - stan na 31.12.2025 r.

Korpus Wsparcia Seniorów

Celem programu jest zapewnienie usług wsparcia na rzecz seniorów w wieku 60 lat i więcej

- **Moduł I** – zapewnienie osobom w wieku 60 lat i więcej usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich
- **Moduł II** – mający na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”, a także wsparcie gmin w realizacji świadczenia usług opiekuńczych
- Limit środków przyznanych przez MRPiPS na 2026 rok – **1.189 tys. zł:**

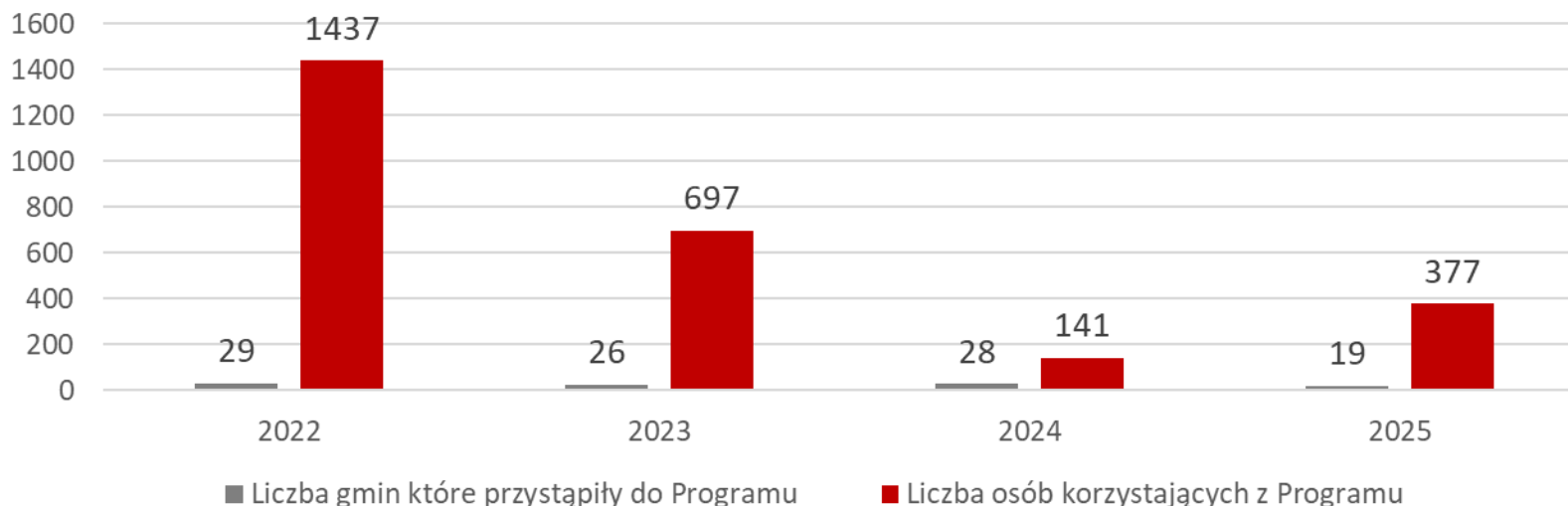
Moduł I – 599 tys. zł

Moduł II – 590 tys. zł

Korpus Wsparcia Seniorów 2022 - 2025

Moduł I - wsparcie seniorów i usługi sąsiedzkie

- 2022 rok - 557 tys. zł
- 2023 rok - 127 tys. zł

- 2024 rok - 439 tys. zł
- 2025 rok - 377 tys. zł
- 2026 rok - 599 tys. zł

Korpus Wsparcia Seniorów 2022 - 2025

Moduł II - opaski bezpieczeństwa

- 2022 rok - 985 tys. zł
- 2023 rok - 531 tys. zł

- 2024 rok - 547 tys. zł
- 2025 rok - 667 tys. zł
- 2026 rok - 590 tys. zł

OPIEKA 75+

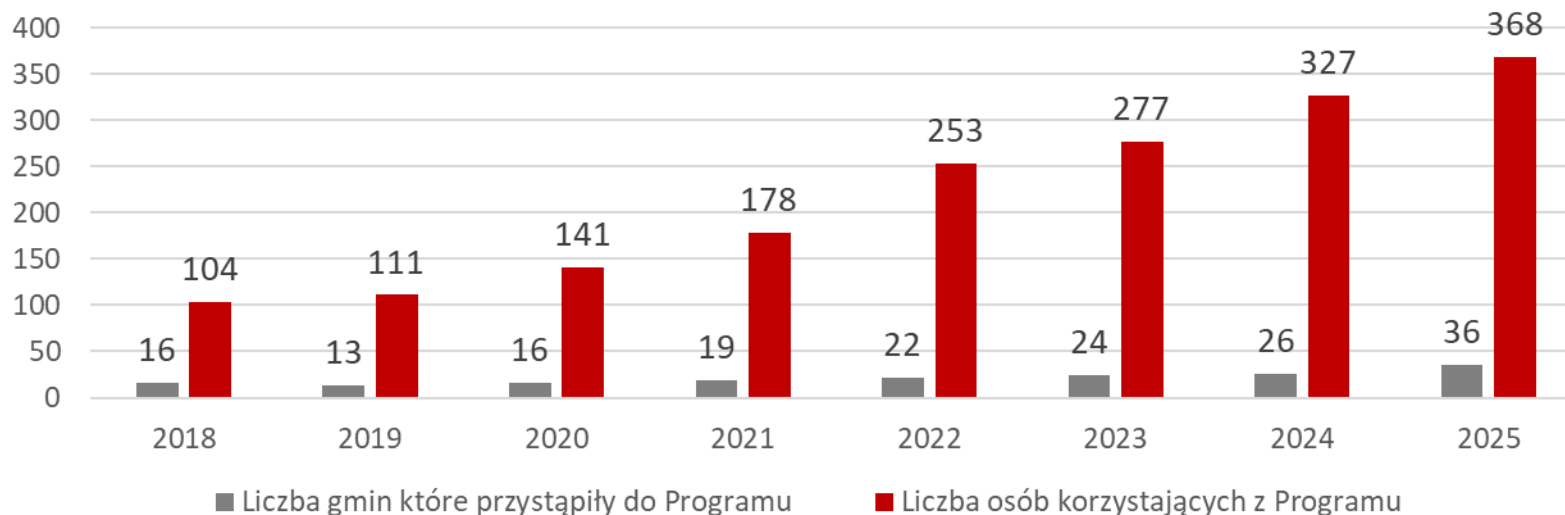

Celem programu jest zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi lub są osobami samotnie gospodarującymi, a także tych, które pozostają w rodzinie.

Limit środków przyznanych przez MRPiPS na 2026 rok – **1.699 tys. zł**

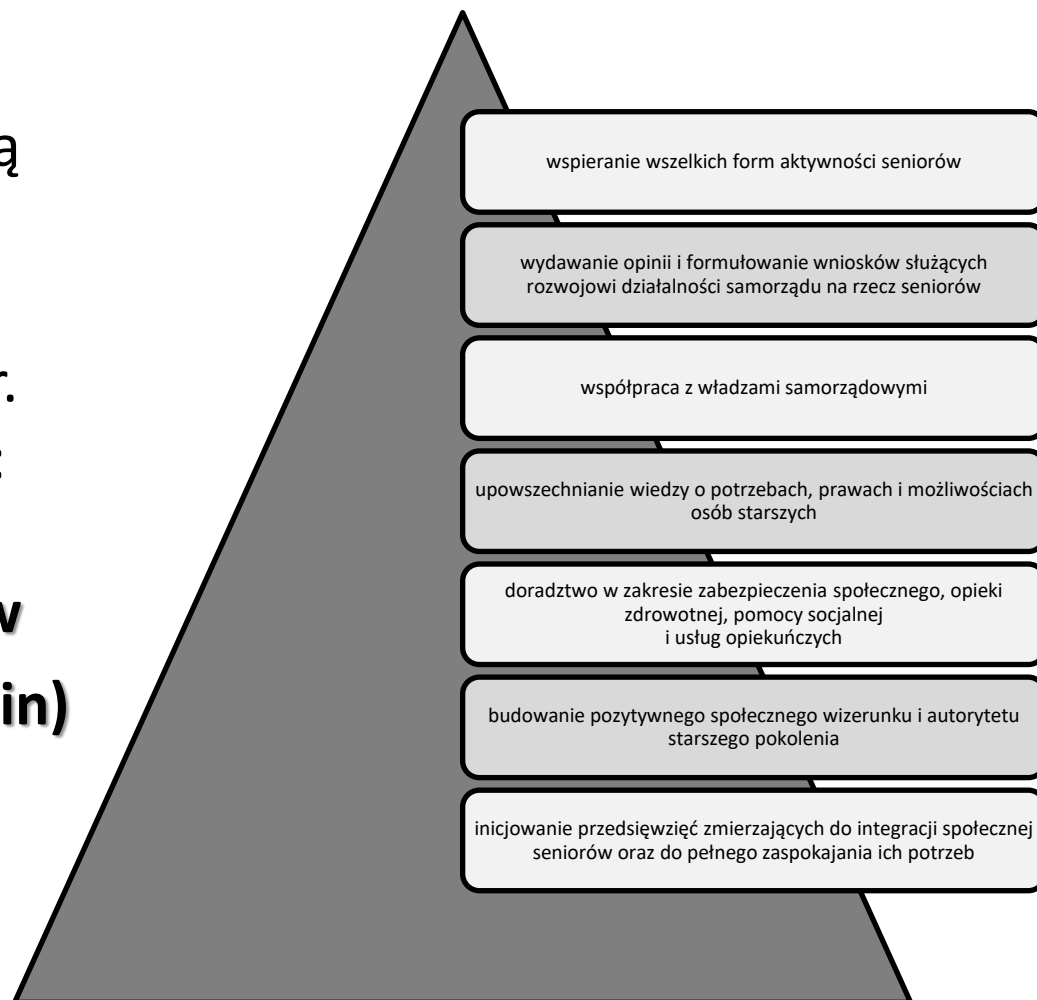
OPIEKA 75+

Środki wykorzystane na ten cel:

- 2018 rok - 160 tys. zł
- 2019 rok - 242 tys. zł
- 2020 rok - 288 tys. zł
- 2021 rok - 398 tys. zł
- 2022 rok - 492 tys. zł
- 2023 rok - 679 tys. zł
- 2024 rok - 842 tys. zł
- 2025 rok - 1.148 tys. zł
- 2026 rok - 1.699 tys. zł

Rady Seniorów mają
charakter konsultacyjny,
doradczy i inicjatywny.
Wg stanu na 31.12.2025 r.
w woj. lubuskim działała:
**Wojewódzka Lubuska
Społeczna Rada Seniorów**
17 Gminnych Rad (21% gmin)
4 Powiatowe Rady
(33% powiatów).

Obowiązujące przepisy wprowadzają jednolite regulacje dotyczące tworzenia rad seniorów na wszystkich szczeblach samorządu - rady gminy i powiatu oraz sejmik województwa mają obowiązek utworzyć radę seniorów jeżeli z wnioskiem o utworzenie wystąpi wymagana liczba mieszkańców danego samorządu, którzy ukończyli 60 lat.

Po złożeniu poprawnego wniosku radę seniorów należy utworzyć w terminie nie dłuższym niż trzy miesiące.

Zgodnie z ustawą, rady seniorów wszystkich szczebli mają charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny. Mogą w formie uchwały kierować zapytania lub wnioski w formie uchwały, na które właściwy wójt burmistrz, prezydent miasta, starosta oraz marszałek województwa mają obowiązek odpowiedzieć na piśmie nie później niż 30 dni od daty otrzymania.

Koszty funkcjonowania rad seniorów, w tym wydatki związane z obsługą administracyjno-biurową, pokrywa właściwa gmina, powiat, lub urząd marszałkowski.

Poradnik „Rady seniorów - od obecności do sprawczości”

Poradnik - przedstawia wskazówki dotyczące tego, jak założyć i prowadzić radę, a także pokazuje, jak rada może współpracować z innymi instytucjami i jak można promować jej działanie w społeczności lokalnej.

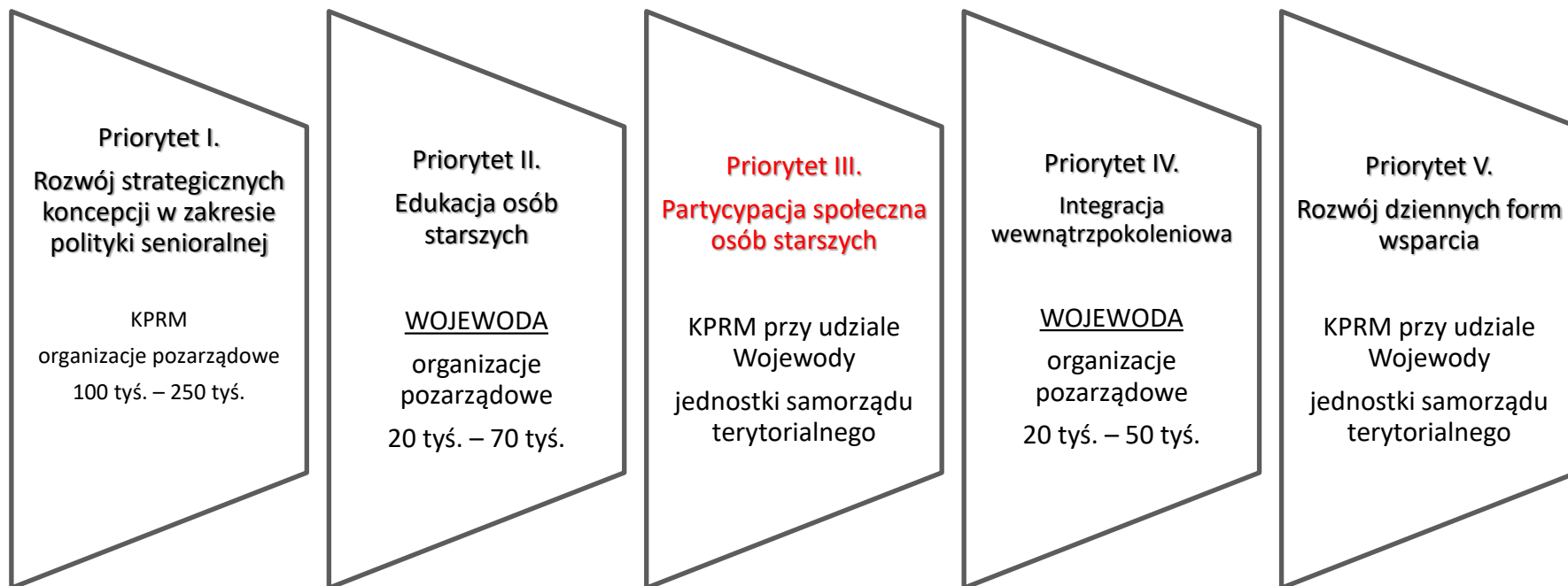
W poradniku znajdują się także konkretne narzędzia pomagające w prowadzeniu rady seniorów – rejestr najczęstszych problemów rad oraz wzory dokumentów i formularzy potrzebnych do założenia i prowadzenia rady. To podręcznik dobrych praktyk napisany z potrzeby i doświadczenia.

Publikacja została **objęta patronatem** Marzeny Okły-Drewnowicz, Pełnomocnik Rządu do spraw Polityki Senioralnej.

Poradnik jest dostępny bezpłatnie na stronie internetowej Narodowy Instytut Wolności –Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego:
<https://niw.gov.pl/czytelnia/rady-seniorow-od-obecnosci-do-sprawczosci/>

Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „AKTYWNI SENIORZY – ASY” na lata 2026-2030

Zadania i działania w 2026 r.

**Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „AKTYWNI SENIORZY – ASY” na lata 2026-2030
(Uchwała nr 176 Rady Ministrów z 12 grudnia 2025r. - MP poz. 1255)**

Priorytet I. Rozwój strategicznych koncepcji w zakresie polityki senioralnej - wspieranie projektowania i tworzenia innowacyjnych koncepcji w zakresie polityki senioralnej oraz kreowanie uniwersalnych rozwiązań na rzecz osób starszych o zasięgu ogólnokrajowym.

Priorytet II. Edukacja osób starszych - działania na rzecz rozwoju uniwersytetów trzeciego wieku w zakresie aktywności społecznej osób starszych, uwzględniając różne dziedziny i formy edukacji, które pozwalają na aktywne włączenie się w życie społeczności lokalnych osób starszych oraz promowanie wolontariatu.

Priorytet III. Partycypacja społeczna osób starszych – adresowany do jst przy których została powołana i funkcjonuje Rada Seniorów. Środki na:

- 1) **wsparcie samoorganizowania się środowisk osób starszych w celu zwiększenia ich udziału w życiu społecznym, w tym oddziaływanie na sprawy publiczne;**
- 2) **tworzenie warunków do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej;**
- 3) **wspieranie działania na rzecz osób osamotnionych, w szczególności animowania ich do udziału w życiu społecznym**

Priorytet IV. Integracja wewnątrzpokoleniowa - rozwój różnych form aktywności osób starszych, w tym wolontariat osób starszych, aktywność fizyczną, zajęcia w obszarze kultury przy zaangażowaniu różnych pokoleń i zdrowy styl życia. Przez dialog wewnątrzpokoleniowy działania będą sprzyjały rozwojowi umiejętności osób starszych.

Priorytet V. Rozwój dziennych form wsparcia - działania służące rozwojowi różnych form wsparcia dziennego, w szczególności wsparcie funkcjonowania (utrzymania) i wyposażenia istniejących ośrodków wsparcia działających w formie dziennych domów pobytu i klubów samopomocy, powstałych w ramach Programów Senior Wigor i Senior+.

Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „AKTYWNI SENIORZY – ASY” na lata 2026-2030 – edycja 2026

PRIORYTETY OGŁOSZONE PRZEZ KPRM

Priorytet I. Rozwój strategicznych koncepcji w zakresie polityki senioralnej

Termin składania ofert - 24.04.2026 r.; wyniki konkursu ogłoszone 8 maja 2026 r. Wysokość środków publicznych na realizację priorytetu w bieżącym roku – 5 mln zł (wartość przyznanej dotacji od 100 tys. zł do 250 tys. zł)

- złożono **78 ofert** na łączną kwotę 16 419 663,48 zł; w tym dwa podmioty z woj. lubuskiego
- dotacja przyznana została **20 ofertom** na łączną kwotę 4 279 322,50 zł.

❖ Krajowa Federacja Gospodarstw Opiekuńczych z Jasieńca – kwota dofinansowania **192 869,50 zł**

❖ Spółdzielnia Socjalna "Zakład Aktywności Zawodowej" Zielona Góra - lista rezerwowa – kwota dofinansowania **244 850,00 zł**

Priorytet III. Partycypacja społeczna osób starszych

Termin składania ofert - 29.04.2026 r.; wyniki konkursu do 1 czerwca 2026 r. Wysokość środków publicznych na realizację priorytetu w bieżącym roku – 10 mln zł (wartość przyznanej dotacji to max. 80% kosztów kwalifikowanych i nie może przekroczyć 20 tys. zł)

- do LUW wpłynęło **9 ofert** na kwotę **153 852,00 zł** (3 z inspiracji powiatowych rad seniorów, 6 z inspiracji gminnych rad seniorów); decyzją KPRM **dofinansowano wszystkie projekty we wnioskowanej kwocie**

Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „AKTYWNI SENIORZY – ASY” na lata 2026-2030 – edycja 2026 **PRIORYTETY OGŁOSZONE PRZEZ KPRM**

Priorytet V. Rozwój dziennych form wsparcia

Termin składania ofert - 24.04.2026 r.; wyniki konkursu do 29 maja 2026 r. Wysokość środków publicznych na realizację priorytetu w bieżącym roku – 60 mln zł:

- **moduł I** – wartość przyznanej dotacji 80% kosztów kwalifikowanych - max. 400 tyś. Dom; max. 200 tyś. Klub)
- **moduł II** - wartość przyznanej dotacji 50% kosztów zadania - 400 zł / m-c na miejsce Dom; 200 zł / m-c na miejsce Klub)

* do LUW wpłynęło 49 ofert, na kwotę łączną 5 390 927,77 zł

11 w ramach modułu I - utworzenie nowych placówek tj. klubów i domów dziennego pobytu na kwotę 2 252 773,21 zł; przekazano 9 ofert na kwotę 1 812 904,00 zł

38 w ramach modułu II - zapewnienie funkcjonowania ośrodka wsparcia, w tym także ośrodków utworzonych w ramach poprzednich Programów na kwotę 3 138 154,56 zł; przekazano 37 ofert na kwotę 3 070 504,56 zł

❖ **Dofinansowanie uzyskały**

- **Moduł I** – 2 samorządy na kwotę 292 772,00 zł (73% wnioskowanej kwoty)
- **Moduł II** – 37 ofert na kwotę 2 836 754,00 zł (94% lub 89% wnioskowanej kwoty)

Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „AKTYWNI SENIORZY – ASY” na lata 2026-2030 – edycja 2026

PRIORYTETY OGŁOSZONE PRZEZ WOJEWODĘ

Priorytet II. Edukacja osób starszych

Konkurs skierowany do organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych, których terenem działania jest województwo lubuskie. Obejmuje działania na rzecz rozwoju Uniwersytetów Trzeciego Wieku w zakresie aktywności społecznej osób starszych, uwzględniając różne dziedziny i formy edukacji, które pozwalają na aktywne włączenie się w życie społeczności lokalnych osób starszych oraz promowanie wolontariatu'

Wysokość środków przeznaczonych - 427 500,00 zł, wartość dotacji od 20 000 zł do 70 000 zł,
Termin składania ofert - przedłużony **do 18 czerwca 2026 r.**

Priorytet IV. Integracja wewnątrzpokoleniowa

Konkurs skierowany do organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych, których terenem działania jest województwo lubuskie. Integracja wewnątrzpokoleniowa, który zakłada rozwój różnych form aktywności osób starszych, w tym wolontariat osób starszych, aktywność fizyczną, zajęcia w obszarze kultury, przy zaangażowaniu różnych pokoleń, i zdrowy styl życia. Przez dialog wewnątrzpokoleniowy działania będą sprzyjały rozwojowi umiejętności osób starszych. Wysokość środków przeznaczonych - 285 000,00 zł, wartość dotacji od 20 000 zł do 50 000 zł,
Termin składania ofert – przedłużony **do 18 czerwca 2026 r.**

Co nowego przed nami – 2026 r.?

Realizacja Programu informacyjno-edukacyjnego „Bezpieczny Senior – Świadomy Senior”:

- Spotkanie inauguracyjne Projekt w województwie lubuskim – Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z Wojewodą Lubuskim oraz Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Senioralnej (wrzesień 2026 r.);
- Współpraca Wojewody lubuskiego z powiatami w zakresie poinformowania mieszkańców o Programie oraz organizacja i przeprowadzenie spotkań informacyjno-edukacyjnych w zainteresowanych powiatach;
- Spotkania w powiatach obejmą sześć bloków tematycznych realizowanych w formie szkoleń i cykli edukacyjnych (wybranych na podstawie danych o przestępstwach wobec osób, które ukończyły 60 lat), tj.:
 - ✓ „Metoda na wnuczka” i inne przestępstwa przeciwko mieniu,
 - ✓ Bezpieczeństwo w Internecie,
 - ✓ Przemoc domowa – jak ją rozpoznać i przeciwdziałać,
 - ✓ Testament, darowizna, umowa dożywocia – zarządzanie majątkiem,
 - ✓ Świadomy konsument – ochrona praw konsumenta,
 - ✓ Świadczenia emerytalne i prawa pacjenta.

Co nowego przed nami w 2026 r.?

Rada Ministrów przyjęła 5 maja 2026 r. projekt ustawy o koordynacji opieki długoterminowej i osobach starszych.

Ustawa wprowadza kluczowe rozwiązania, które mają ułatwić seniorom i ich bliskim poruszanie się po opiece długoterminowej:

- 1. Powiatowy koordynator opieki długoterminowej,** który uporządkuje informacje o usługach i świadczeniach dostępnych w danym powiecie.
- 2. Program Bon Senioralny,** czyli usługa wsparcia w domu dla osób od 65. roku życia. Oba rozwiązania mają skrócić drogę od potrzeby pomocy do konkretnego wsparcia.

Projekt ustawy o koordynacji opieki długoterminowej i osobach starszych – rozdział V BON Senioralny

- Bon senioralny będzie świadczeniem niepieniężnym, w ramach którego realizowane będą usługi, takie jak wsparcie w przygotowaniu posiłków, poruszaniu się, utrzymywaniu porządku, korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, opieka higieniczno-pielęgnacyjna czy pomoc w zapewnianiu kontaktów z otoczeniem, w tym aktywizacja intelektualna lub ruchowa;
- Wsparcie ma być przyznawane na podstawie umowy między gminą a seniorem;
- Program ma być skierowany do osób **po 65. roku życia**;
- Prawo do bonu będą miały osoby, których średni miesięczny dochód w ostatnich 3 miesiącach nie przekroczy **3410 zł**. Kryterium dochodowe będzie podlegać corocznej waloryzacji.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, Program obejmujący szczegółowy sposób przyznawania bonu senioralnego i jego realizacji, podmioty przyznające i realizujące bon senioralny, sposób i tryb finansowania bonu senioralnego.

Program jest przyjmowany na okresy 3-letnie. Nie jest programem wieloletnim w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, 1844 i 1846).

Program jest finansowany w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

Projekt ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (druk 1929)

- Ustawa ma na celu wprowadzenie rozwiązań systemowych, które zapewnią stabilność i powszechność dostępu do usług asystencji osobistej; usługa asystencji osobistej będzie **bezpłatna**;
- Asystent osobisty będzie pomagał każdej osobie indywidualnie, ściśle dopasowując się do jej potrzeb. Chodzi o pomoc np. w higienie, czynnościach domowych, poruszaniu się po ulicy oraz aktywnościach zawodowych czy społecznych.
Po przejściu specjalistycznego instruktażu, asystent będzie mógł także wspierać daną osobę w prostych czynnościach medycznych;
- O asystencję osobistą będą mogły ubiegać się osoby w wieku **18 - 65 lat**, które uzyskały co najmniej **80 punktów w skali potrzeby wsparcia**, a od trzeciego roku działania ustawy – także młodzież z niepełnosprawnością od 13. roku życia;
- W zależności od sytuacji danej osoby, asystent będzie ją wspierał od 20 do docelowo 240 godzin miesięcznie (w pierwszym roku obowiązywania ustawy do 200 godzin, w drugim – do 220 godzin);
- Najwyższa możliwa liczba godzin wsparcia miesięcznie (240 godzin) oznacza, że asystent osobisty będzie dostępny dla osoby z niepełnosprawnością średnio 8 godzin dziennie;

Nowe przepisy mają wejść w życie **od 1 stycznia 2027 roku**. Decyzja o przyznaniu osobistej asystencji, wraz z miesięcznym wymiarem godzin i zakresem wsparcia, dokonywana będzie przez **wojewódzki zespół ds. orzekania o niepełnosprawności**.

Podsumowanie

- ✓ Podnoszenie jakości życia seniorów, zapewnienie możliwości jak najdłuższego funkcjonowania we własnym środowisku celem działań i inicjatyw podejmowanych w woj. lubuskim.
- ✓ Priorytetem działania na rzecz rozwoju usług społecznych adresowanych do osób starszych w środowisku.
- ✓ Wpływ programów rządowych na rozwój infrastruktury wsparcia osób starszych w środowiskach lokalnych, w tym dynamiczny rozwój sieci placówek Senior+ w woj. lubuskim.
- ✓ Dostrzeganie problemów osób starszych i zaangażowanie jednostek samorządu terytorialnego w rozwój usług i infrastruktury społecznej.
- ✓ Promowanie i zachęcanie do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego programów adresowanych do osób starszych oraz podejmowanie inicjatyw odpowiadających na potrzeby seniorów.
- ✓ **Poprawa dostępności do usług świadczonych na rzecz seniorów, podnoszenie ich jakości i dalszy rozwój infrastruktury społecznej, to wyzwania na kolejne lata.**

Dziękuję za uwagę